

ԻՐԱՅԻՆ

ԻՐԱՅԻՆ ԱՂԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔԻՆԻ ԵՒ ՀԱՐԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Մուկարիյոյ համար Տարեկան 12 ֆր.
» վեցամսեայ 6 ֆր.
Արտատպանի համար (Երկու քիւր միկ
հարով) Տարեկան 14, վեցամսեայ 7 ֆր.
Ամերիկայի » 2.60 տղ. վեցամս 1.50
ԿԱՆԿԻՒՄ ՎՃԱՐՆԵԼԻ

Համակիր արամ եղայն զրկել հետեւեալ հասցեով
ԽՐԱՅԻՆԻ ԹԻՒՆ, «ԻՐԱՅԻՆ» ՀՐԱՅԻՆ. — ՎՍԻՆԱ (Պուկարիս)
Редакция на Вѣстникъ
„И правунокъ“
ВАРНА (България)
Rédaction du journal
„Iravounk“
V A R N A (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւն
եւ չեն զրկուիր եւ յարմար դասաւոր-
ւեալ միայն կը հրատարակուին աւ-
րոյշովի կամ մասամբ:
Իսկուցման տղը 20 սանթիմ. երե-
կն աւելի անգամներու համար 20 0/0
գնդ կը լինի:

Կը խնդրենք որ մեր յար-
գոյ թատերադերքը աշխատի չի յա-
պարհեցեն իրենց թաժեղակները,
նկատելով թէ ներկայ տարեշրջա-
նի ինկնորոյ անսոյն մէջ կը գրտ-
նուինք:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ամենուն ծանօթ իրողութիւն մէ-
ք այսօր տեղեկեալաւ քաղաք-
կանութեան գլխաւոր առանձնե-
րուն եւ ուժերու վարիչները Հոնտոն
եւ Ս. Բեթերապուրկ են. աշխար-
հը շարունակ գրեթէ վրդովման
մէջ պահող եւ շատ մը ազգերու
ու ժողովուրդներու դժբաղդու-
թեան ու բնաշինչ ըլլալուն պատ-
ճառ եղող յաւիտեական անհամա-
ձայնութեան ալ միակ ծնողը:

Ս. Բեթերապուրկի գահիճին
աշխարհավարութեան միակ նպա-
տակն եղած է յարաճուն ծառ-
աւորութեան համապատասխան տարա-
ձումը. իսկ Հոնտոնի իշխանու-
թեան ձգտումը կը լլայ Մոսկովի
ու այդ տարածման ու ծառայման
ամեն կարելի միջոցներով արգելք
ըլլալ:

Ու աշխարհի որ եւ է մէկ մա-
սին մէջ երբ խնդրոյ մը շուրջը
այս երկուքը գտնուած են հաւա-
սար հեղինակութեամբ, այն իւրն.
գիրք մնացած, հինգած, փոփոխ-
եւ ներկայ է, ուրկէ ծնած են ա-
յապառաջ դժբաղդութիւններ, եւ
բազմազան խռովութիւններ:

Արեւելեան ծանօթ հարցը այս
բառերները հաստատող էն պեր-
ճախօս վկան է:

Ծայրագոյն Ա. Եւելի հարցը որ
ակնից առաջ ինչպէս ըսուեցաւ քա-
ղաքական սովորական խնդիր մը չէ,
տակաւին առկալ կը մնայ շնոր-
հիւ այն յայտնի անհամաձայնութեան,
որ կը տիրէ Բեթերապուրկի տարածող
քաղաքի պետութեան մէջ. Չի-
նաստանի ապառաջային նկատմամբ
որոյ մասին պետութեանց իւրա-
քանչիւրին ծրագրեր կ'աւարտուին ի-
րարմէ. քանի որ ամենքն ալ իրենց

շահերուն տեսակէտով շինած եւ
պատրաստած են ոչ թէ ան-
շահախնդրութեամբ յօգուտ Չինա-
ցոյ եւ քաղաքակրթութեան
Չինական խնդրը այսօր այն
աստիճան կ'առնուած է որ հոն շատ
գործ կայ տեւեղիք. չինք կրնոր
ենթադրել թէ գիւրդութեամբ կըր-
նայ եղբարկացութեան մը լոնգիւ,
քանի որ հոն ալ նորէն գէտ առ-
գէտ կու գան Ռուսն ու Անգլիա-
ցին. թէեւ այս վերջինը կը պա-
հուի իրեն համախառն եւ շահակից
պետութեանց ետին:

Դաշնակից պետութիւնք յայտ-
նապէս երկուքի բաժնուած են ալ
սոր. Չինական խնդրոյ վերջնա-
կան լուծման համար կեցած ներ-
հակ կարծիքները կրնանք երկու
հիմնակէտի վրայ դնել:

Առաջին հիմն է Եւրոպացիք մի-
անգամ ընդ միշտ քաշուին եւ Չի-
նը թողուն զուտ Չինական վար-
չութեան մը տակ, կրակը առանց
մտնելու մոխրի տակ պոհելուն
պիտի նմանի, որ օր մը հաւան-
քէն կրկին կը բռնկի ինքն իրեն
եւ կամ ու եւ օտար ձեռք մը պա-
տահազոյն տակ իր մը կը բռնկի-
ցնէ ինչպատ իր շահուն, եւ այս
մասնաւորապէս կը սպասուի իր-
ախալէն որ սահմանակիցն է. իսկ
Չինը միջազգային թեւարկութեան
մը ներքեւ գտնուող Չինական
վարչութեան մը ձգելը, այդ
օրինակ անպատահելութեան մը ա-
ռաջը կ'առնէ եւ ի հարկին ու եւ
խնդրոյ մը ծագման պահուն, քաշ-
նակից տէրութիւնք հաւաքաբար
կը գործեն եւ տեղի չը մնար մէ-
կուն կամ միւսին ազատութիւն տա-
րածուելու Եւրոպային կասրու-
թեան սահմաններուն մէջ. Ահա
այս պատգամ մը որ կրնայ հաշ-
տակել Անգլիոյ շահերուն հետ, մա-
նուանդ հիմա որ բաւական չբա-
ղած է:

Ասկից դուրս կայ կէտ մ'ալ որ
ուշադրութեան չգրեալ, այն է
ամեն հակոգութեան ազատ Չինա-
կան վարչութեան մը անպատահել-
ութիւն մ'ալ կրնայ առաջ բերել,
որ է գիւտնադիտական խուլ պա-
քաւ մը միւս պետութեանց մէջ
Չինի վարիչ մարմինը իրենց ազ-

դեցութեան ներքեւ առնելու հա-
մար, ինչ որ կրնայ նոր հրգհի
մը բռնկելուն ալ տեղի տալ:

Այս խնդրոյ շուրջը Չինը բաժ-
նուտ տարածման հաւանականութիւ-
նըն ալ կը տեսնուի, բայց այդ
առաջով հաւանականութիւն մ'է:

Ահա Չինական բարդ եւ կրն-
առաջ հարցի օրուան վիճակը,
որկէ սակայն Եւրոպային կայսրու-
թեան խիստ խորամանկ գիւտնա-
գէտները օգտուելով օրուան մէջ
իրենց խաղերը խաղալու կելին:

Ասկից Եւրոպայ ալ կարեւոր ան-
ձագարձեր կան. Անգլիոյ բառը-
մանը լուծուեցաւ եւ ըն որութեան
պայքարները սկսան, Սալզբորի
այնպիսի առնեւ մը ցուցեց երես-
փոխանները եւ երկրին կոչում կընէ
որ թէ Հայրենիքի մէջ եւ թէ որ
առաջին կարգադրուելիք շատ
լուրջ խնդիրներ կան. միջալ-
գային քաղաքականութեան վրայ
Հոնտոնի գահիճին ունեցած նշա-
նակից ազդեցութեան հետեւեալք
այսօր Անգլիոյ ընտրական գործ-
ղութիւնները ոչ նուազ կը շահա-
գրգռէ նաեւ ամենքն ալ:

Ինչպէս գիտենք երկու գլխա-
ւոր կուսակցութիւններ են որ Ան-
գլիան կը վարեն երկար ատենէ
ի վեր Պահպանողականք՝ հիմակ
ուսանները եւ Ազատականք: Երկու
ուրոյն կուսակցութիւններ քաղա-
քական եւ վարչական տարբեր գա-
ւանանքներով:

Արդ՝ օրուան հարցերէ մին է
թէ ո՞վ պիտի շահի:

Պ. Կլաւսթոնի քաղաքական աս-
պարէզէն քաշուելէն եւ մեռնելէն
ի վեր է որ Ազատական կուսակ-
ցութիւնը մեծապէս կորսնցուցած
է իր գիրքը երկրին մէջ եւ այսօր
այդ ինկած բառերին մէջ պառակ-
տում ալ կայ. որով կը յուսանք
թէ երկրիւր նորէն կոչում պիտի
ընէ ներկայ կուսակցութեան, պահ-
պանողականներուն, վարել Անգ-
լիան արդի շատ փափուկ շրջանին
մէջ, որ առաջ եկած է թրանս-
վալի եւ Չինական հարցերով ու
Ռուսիոյ Արեւելեան խնդրոյ շուր-
ջը երբեմնի դառնալով:

Սալզբորի գահիճը Չինական
խնդրոյն մէջ գիւտնադիտական յա-
ղութիւն մը ձեռք բերաւ, այն
է Գերմանիան գէպի իրեն ձգելով,
որ այսօր յայտնապէս կը հակա-

ռակի Ռուսիոյ ծայրագոյն Արե-
ւելքի մէջ:

Երբեմն հաւանականութիւն կար-
թէ Գերմանիոյ եւ զուտ հակա-
նգլիական զայգին, Ռուսիոյ եւ Չրան
սայի մէջ մերձեցում մը կրնայ առաջ
գալ, ինչ որ Անգլիոյ շահերուն հա-
մար պզտիկ վտանգ մը չէր: Այսօր
շատ հեռու կը գտնուինք այդ հա-
ւանականութենէն, Գերմանիոյ եւ
Ռուսիոյ միջեւ տիրող յայտնի պա-
ղութեան հետեւեալք:

Պօլսէն հասած տեղեկութիւննե-
րը շատ նպաստաւոր չեն. հայածանք
ներու տխուր պատմութիւնները կը
նորոգուին ճիշտ այն պահուն որ
մեծ պետութեանց մէջ տիրող ան-
համաձայնութիւնը. Բեթերապուր-
կան եկած, ամեն կողմ արձագանք
կը գտնէ. Սալզբորի իշխանութիւ-
նը որ միակ այդ ազեղաբեր ան-
համաձայնութեան հետեւեալք կը
մնայ, նորէն կսկի իր կարմիր
գործողութիւնները. Տաճկաստանի
օրուան վիճակը կը սահմանուի
սապէս թէ կառավարութիւն ու
ժողովուրդ իրարու դէմ են, ամենուն
ծանօթ մանրամասնութեան չենք
ուզեր մտնել միայն պատմական
բազմաթիւ օրինակներ ցոյց տուած
են թէ այս կացութեան մասնաւոր
երկրի մը վերջը մօտաւոր կործա-
նումն է:

Սուլթանը՝ կերելի թէ Եւրոպա-
յի ներկայ վիճակէն օգտուելով իր
ծանօթ ծրագրերը առաջ քշել
կը նայի. Կ'իմացուի որ Թուրք
կառավարութիւնը Պարսկաստանի
գլխաւոր քաղաքներուն մէջ հիւ-
պատաստութիւններ հաստատել որս-
չեր է. անշուշտ չինք կրնար մըտ
քերնու անցնել թէ այդ հիւպա-
տաստաններու անուանումը Պարս-
կաստանի մէջ իրական կ'է Անգ-
լիական ազդեցութիւնները քաղա-
քականապէս հակակշռելու համար
եղած ըլլայ: Սակայն մեծ հաւա-
նակութիւնը այն է որ Եւրոպայի
այդ որոշումը իր համախառնական
եւ հակահայկական ծրագրին
հետ կապ ունի: Երեկ էր տակա-
ւին որ Սուլթանի մասն ալ տես-
նուեցաւ Չինի խռովութեանց ա-

անհ : Նոյնօրինակ կացութեան մը ծագումը Պարսկաստանի մէջ կըրնայ թէ Եւրոպան գրադեցնելու թէ Ռուսն ու Անգղիան դէմ առ դէմ բերելու Եւրոպայի այլեւ լուծենէն տարակոյտ չկայ որ Սուլթանը օգտուել պիտի ջանայ :
Սուլթանի հաշիւն է որ այդ դէպքերու սահմանը միջոցին, ինքը ժամանակ պիտի ունենայ թէ իր գործը կատարելու և թէ գոյութիւնն ու գիրքը պահելու :
Առանց լաւատես մը ըլլալու կրնանք ըսել թէ ատոնք Սուլթանի երկրին բարեբար չըլլալէ զատ, թերեւս վտանգը ալ աւելի կ'մեծցնեն ու կը մօտեցնեն և թէ նոյն իսկ պահ մը իրաց վիճակն ալ կ'ընտանեն : Սուլթանի կայսրութիւնը անկարելի է որ սղատի այն պատուհասէն, որուն բնական նօթէն գաղափարաւորութեամբ է նոյն իսկ իր ձեռքովը :

Սոսիս

ԱԶԴ

Թաղական խորհուրդս նշատելով որ կարգ մը ազգայնոց կողմէ կազմուած մէկ քանի ընկերութիւններ ըստ օրինի վաւերացուած չեն ազգային պաշտօնական մարմինէն, ներկայիս կ'աղագրարէ անոնց որ իրենց կանոնադրութիւնները վաւերացնելու համար փութան մինչեւ յառաջիկայ Հոկտեմբեր 1 ներկայանալ Թաղ. խորհրդարան : Հակառակ պարագային, Թաղ. խորհուրդս պիտի պարտաւորի այդ ընկերութեանց ամեն գործառնութիւնները զադրեցնելու համար պէտք եղած օրինական միջոցներուն դիմել :

Ի դիմաց Թաղ. խորհրդոյ Ատենապետ Յ. Մ. ԹՈՎՄԱՆՅԱՆ Ատենապետ Ս. ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆ

ՕՐՄԱՆԵԱՆ ԵՒ ՍԻՍ

Սոյն կաթողիկոսական ընտրութեան առթիւ Դրան և Պատրիարքարանի միջեւ ատենէ մը ի վեր յաջորդած խնդրոյն հիմա ալ նոր դարձուածք մը առած ըլլալը մեզ տեղեկագրութեամբ է իրազեկ եւ վստահելի տղերքէ մը :
Ինչպէս յայտնի է, Դուռը կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան ընտրելու հաց ցանկը կը պահանջէր սրբազորելու համար : Դրան ալ պահանջէր յայտնի ուսնէգութիւն մ'էր հայ Պատրիարքարանի ինքնավարութեան և լուսարարութեամբ մը ազգային օրինակ : Այդ պահանջին տեղի տրուելը գոյաւոր պիտի բանար թուրք կաթողիկոսութեան շատ կայծ չ'ըլլալի մը մէջ հետզհետէ ճշմարտութեան և ինքնուրուի անկողն օրէնքներն ու կարգաւորքը, որով Պատրիարքարանը կը տնօրինէ զուտ եկեղեցական և ազգային ինքնիշխանութիւնը :
Օրմանեան Ալեքսանդրի ընտրութիւնը բեկանելէ վերջ հիմա ալ յաջորդած է թաւն ժողովի մը մեծամասնութեան քուէովը գոհացում տալ Դրան առաջարկին և այսպէսով ազգային իրաւունց մին ալ ծախելու : Այդ խառն ժողովին 10 աշխարհականներ և 7 եկեղեցականներ գտնուած են, մի. ծառայութիւնը Օրմանեանի համախոհները եղած են : Իսկ եկեղեցական անդամներէ մին մտայն ինչպիսի Պապը Արի տառապանքներէ տուած է, այդ եկեղեցականներն ալ Յովսէփ եպիսկոպոսն է կըսեն, Երկրպագութիւնը, որ Ալեքսանդրի Սրբազանի ընտրութեան բեկանումին առթիւ ալ թեւ թիկունք եղած էր Օրմանեանի :

Այդ ժողովին մէջ, բացի Յովսէփ եպիսկոպոսէ մնացեալ վեց անդամը կը պահանջեն Օրմանեան

նէ որ Դրան իմացնէ թէ այս օրինակ առաջարկի մը, ըստ Սահմանադրութեան պատասխանելու այս կերպ գումարաւոր ժողովներու իրաւասութիւնէն վեր է :
Օրմանեան այս շատ արագացող գիտողութեան դէմ անփոխ ծնուելով չի գոհանար : Յաւ է ըսել թէ Դրան կը հաղորդէ այդ քուէարկութեան մէջ ընդգրկուող մասնական եպիսկոպոսներու անունը որոնց գէմ ալսօր ալ շատ բնական :
Եւ քան թուրք կաթողիկոսութիւնը խիստ գէշ վերաբերուի սկսած է, միեւնոյն ատեն կիլիկիոյ նաեւ կաթողիկոսութեան առաջարկը ընդունողներուն անունն ալ և ասոր հետեւանքովն է որ Յովսէփ Ալվազեան եպիսկոպոսի Երկրպագութեան իրաւունքէն կը վերցուին և կը թողարկուի երկու իր նոր պաշտօնատեղին :
Եթէ երբեք Ալվազեան եպիսկոպոս միանար իր վեց պաշտօնակիցներուն, այն ատեն աշխարհականներու քուէն մինակ մնացած բնական է որ չպիտի ունենար այն ազգայնութիւնը և վաւերականութիւնը : Ալվազեան իր պաշտօնակիցներէն զատուելով և Դրան առաջարկին ինչպիսի քուէ տալով, թէ ազգային տառապանքներն օրէնքի մը ոտնակոխ ըլլալուն կը ծառայէ և թէ միեւնոյն ատեն մնացեալ վեց եկեղեցականներուն դիմքը կը ծանրացնէ հանդէպ Դրան որ կրնայ մտածել թէ այդ եկեղեցականներու միեւնոյնը ինչու օրինական չէ ալ անձնական, վտանգի եթէ օրինական ըլլար Յովսէփ եպիսկոպոսն ալ անոնց հակառակ ձայն չպիտի տար :
Յովսէփ Ալվազեան Ալեքսանդրի ընտրութեան բեկանումին ինչ պատճառով եպիսկոպոսու-

թիւնը չ'անցաւ, իսկ այսօր ալ Օրմանեանի ազգայնաս մէկ արարքին մեղադրեցելով, Երկրպագութեան հարկեց իրեն համար :
Սակայն Օրմանեան պարագայ մտք չէ, բոն մը ընելէ առաջ երեւոյթներն ալ փրկելու կաշխատի, վտանգներ յատուկ չ'ըրաւը : Երկրպագութեան մասին զապառի հրահանգ զրկած է, որ պէտքի ժողովուրդը կ'առնուի մը ընտրութիւնը ընդգրկելով պահանջներ :
Օրմանեանի թելադրութեամբ կիլիկիոյ թեմերը գտնուած են միամիտներ ու վարձկաններ որոնք կաթողիկոսի ընտրութեան փութացումը պահանջող զրկողը ըսած են Պատրիարքարան :
Ու Օրմանեան կիլիկիոյց ալ պահանջներ լինելով լայսօր կը ջանայ արագացնել իր արարքը :
Յաւ է ըսել որ ընդգրկուող, ազգային ու եկեղեցական իրաւունց նախանձախնդիր եկեղեցականները քաջուած են գործէ :
ԻՍՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՕՐՄԱՆԵԱՆ
Սիրելի հայ անհատներ,
Ձեր բոլոր ճիգերէն լաւ կը հասկնամ թէ որչափ կարող էք շտապ գործելու, սուտ զրոյցներու հետ տալու, սուտեր յերկրելու, հաւանքելու, արհամարհելու և այլն և այլն : Սակայն շնորհակալ եմ որ զիս կը հաւանքէք : Օր մը չէ՞ որ մը պիտի հասկնաք ձեր սխալմունքը, խնդրեմ, լոկ անձերիդ մի պաշտպանէք : Գաղափարի համար կռուիցէք, սկզբունք պաշտպանեցէք, յիշե՛ք կը շատե՛ք ձեր միտքը : Հեռու չ'որ նախանձէ, «նախանձը ոսկորներու փտութիւն է :» Մարդիկ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ԶՈՅԵՐ [18]

(ՊԱՏԿԵՐ ՄԵ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԻՐԱՒՈՒՆՔԻՆ)

«Գուլագը»-ի վարժարանը, Պոլսոյ մէջ, ու փարթաւ Բերային այնքան մօտիկ, իր ներթական ու բարոյական կացութիւնը շատ տխուր ու շատ խղճալի է : Գաղթ փաշայի մզկիտան ու աղաթոցարանէն, դէպի վեր, սնկան թառի նման անկարգ ու անկանոն իրարու վրայ չիքնած փայտե ու քարէ խառնիճաղանձ տուններու մէջտեղ, կիսաբլուրի մը սրտի վրայ, անշուք ու անհրապուրելի դիմքով մը չիքնուած է Գուլագը Ս. Յակովբէ :
Անոր աջ կողմը՝ փայտի խարխուղ գիւղով մը կառուցուած է Գուլագը Ս. Յակովբէ վարժարանը : Թաղի աղջակներու նիւթական կացութեան նըման, բոլորովին անգնացուցիչ անոր ներքին ու արտաքին վիճակը : Ու այդ տխուրական անկարգ գրութեան մէջ, մաքուր ողորմելի ու վարժող անուղիղ, տխուր վարժապետի մը անգուլթ գաւազանի ու ջղուտ ձեռքերու հարուածներու ներքեւ, այնքան տգոյն ծաղիկներու նման կը թռչնէին ու կը խամրէին թաղի աղքատ բնակչաց 50-60ի մօտ մատաղ մանուկները :

Գուլագը կը Սալմաթիմուրադ թէւ Գուլագ մէջ, ու Գուլագ Գաղթի Պատրիարքարանի քիթին ներքեւ, բայց մեր էնտելիգենտ գաղափարէն այնքան արհամարհուած որ, ասկէ 10-15 տարիներ առաջ հազիւ կը պատահէր որ Ուսումնական խորհրդի մէկ անդամը կամ անոր ստորագրուած պաշ-

տնայ մը, տարին կամ երկու տարին անդամ մ'ալ այցելէին այդ խղճ թաղերու ողորմելի վարժարանները, այդ անբախտ թաղերներու ուսանող մանուկները, կեղ. Ուսումն. խորհրդոյ իր պաշտօնին ու գործին լոկողովին անգիտակից ու անարժան ուղղութեամբ գաղափարաւորութեամբ էին կրելու :
Մտաւորական ու բարոյական նոյնքան մեծ զրկւածք մը, որ Գուլագ փայտե Աղ. ժողովներու ու պերճաշուք խորհուրդներու փառքը կ'որակէ :
Գուլագէն, որ Հայաստանցիի մը բոլոր ուշիմութեամբ, իրենց գիւղի դպրոցի մէջ բաւական բան սովորած ու միշտ սովորելու փափաքող էր, այդ անժամանակներու խամրող մէջ տրուած գաղափար, շատ պակաս կըզանէ իր սովորածներէն : Հոն, մինակ մէկ բան կրտսնէ աւելի իրենց գիւղի վարժարանէն, պատուելի վարժապետի կօպիտ ու գոհելի վարժունքը ու անխիղճ ձեռն ապաւիտք դէպի դպրոցական տանը : Այդ տխուր իրականութիւնը իր բոլոր սեղմիչ ուժով, կատարեալ դժոխքի մը ազդեցութիւն կը թողնէ իր անմեղ մտքի վրայ : Ու անսահման փափաքով մը կը յիշէ իրենց գիւղի Տէր Յակովբէ ու Պաղտատար վարժապետի դպրոցները : Ու վերջապէս, երկու ամսուան չափ այդ սպանդանոց յաճախէին հաւրը, կրկնէին Եւրոպայի հօրեղբորմէն, զիսք Ղալաթիոյ վարժարանը փոխադրել :
Նոյնմիջի խառնաշուռ օրերէն, երկուշաբթի ատուա մը, Ոսկեղծուն իր չիջականութեամբ թանձր մշուշի մը ներքեւ թաքնուած, Պոլսոյ բնական գեղեցկութիւնն, իրենց ըմբոստ գլուխներով ծայրատու իսլամական հայրոցով մինարէթներու կիսամահիկները հազիւ կը նշարուէին : Երբեք առաջին ճառագայթներէն որ ամպաղոյն մշուշի մէջէն ցոլաւով, Բերայի բարձանց ու Ղալաթիոյ սրտի

վրայ բարձրացող հսկայ չէնքերու ու վիթխարի հաստապարթիւններու իրապազող պատուհաններու, ապակիներէն ոսկեգուն կանգրազառնային : Մովսէ վրայ սուրացող ու վժլտացող բլրաւոր նաւակներու ու գիւղազնաց չղզեխաւերու աննորոգչակ ժողովը, փողոցները չըլլող մանրամասններու տարբեր տարբեր եղանակները ու գոռու գոչուները, քաղաքը ողջոյն, տեսակ մը լիկանքի, ու անբնական տաքապի մը մէջ կը գնէին :
ԻՍՒ
Իր կիսահայկական ու կիսաերոպական մաշած զգեստներով Գուլագէն, պանդխտութեան մաշող վշտին ներքեւ, մեղմազմիկ երեւոյթով մը, բոլորովին իր վիճակին անգիտակից դառնուելի մը պիտի կը հետեւի հօրեղբայր Եւրոպայի :
Գաղթ-Փաշային Ղալաթիա, թէւ բաւական հեռաւորութիւն ու միջոց կայ, բայց ատոնց համար այդքան տեղ ոտքով երթալ գաւաթ մը ջուր խմելու պէս էր : Այդ բոլոր միտքի ու չմտքի մէջէն կանցնելով, ատոնց անոնց մասին գաղափար կամ ծանօթութիւն մը կազմելու Գուլագէն, իր անվճարականութեան վրայ մտածելով, կանցնի այդ ամեն տեսարանէն ու շունչով լեցուն փողոցներէն :
Այդ ցնցոտիներով համալը, իր պատանի երբորդային հետ, ներս կը մտնէ Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորչի արեւմտակողմի դռնէն : Փանկալէն մէկ մոմ կառնել, կը դիմնի դէպի տաճարը դէ-

ԼՐԱՔԱՂ

ձեր վրայ ըստ ժողովրդի, նոյն ինքն
ձեր գրածներէն աւելի, ձեր կեանքէն
ու վարքէն պիտի ճշնան զձեզ
կեղծ գիտութիւնը կը խաբէ, կեղծ
գիտութեանը կը ստէ, «կէս գիտու-
նը կարճամարհէ»։ Առաջինը բաւա-
կան չէ, բարի օրինակ պէտք է
անհրաժեշտ։ Մեր բարի վարքովը
պիտի կրթենք Հայ մանկտիւնը և
ընտանեացիները Հայ հասարակութիւ-
նը։
Եթէ բողոքականութիւնը հաս-
կայ կապէք, «խղճի և մտքի հա-
մաձայնեալ Աշտուտութիւն» կոչու-
ած սկզբունքը ըմբռնեցէք, Բայց
եթէ կուզէք Բողոքականութեան
ծագումն և նպատակն ուսումնասի-
րել վերածնունդի համար թղթատեցէք
Բարեկարգութեան պատմութիւնը։
Կազմեմ որ մեր հայրերուն Առ-
տուածը ձեզ օրհնէ, փոխէ ձեր
սիրտը, որպէս զի հայտնաց ութ
հազար տարի չի սերմանէք, Մենք
Բողոքական— Հայ Առաքելական
կանոնադրութեան հայ եմք, կրօնական
առաջնութիւն սերմանել և նոյն տե-
սակ խտրութիւն մշակել ալլ եւս
ամօթ և ոճիւր կը համարուի։ Կար-
գացէք Շարժումի «սխալ ըմբռնում
ներ» վերնագիրը կրող մէկ յօդու-
ածը։ (Շարժում Բ. տարի շտապարթ
27 Մարտ 1899 թիւ 115)
Եղբայրներ, դէպ ի մարդկու-
թեան լոյսն առաջնորդենք մենք մեր
ժողովուրդը։ Արմատախիլ ընենք
անհամարժեքութիւնը։ Եւս կը գործեմ ու
դուք... կը խօսիք։
Հայ Բողոքական
Հայկ Ե. Խարտըմեան
Ֆիլիպէ, 8 սեպտ.

— Պոլսոյ կրօնական ժողովը գա-
ւառաց Առաջնորդարաններուն չը-
ջարհարկանելի խրկելով, լանձնա-
բարած է առանց կրօնական կեղ-
բանական ժողովոյ գիտութեան և
հրամանին ամուսնութիւններ չը-
լուծել և կրկնամուսնութիւններու
արտօնութիւն չը տալ։ հակառակ
պարագային լուծուած և կամ կըր-
կին կատարուած ամուսնութիւննե-
րը անվաւեր պիտի նկատուին։
— Գարակէօզեան ապագայ Որ-
բանոցին եկամուտ մը բոլորու հա-
մար, խնամակալութեան անդամնե-
րը զբարած են եղբի 15,000 լիրա
յի արժեքութեամբ կալուած մը գը-
նելու և թէ ծանօթ կտակով առ-
նուելիք 20,000 ոսկիին համար ալ
տարւոյս սկզբէն ի վեր 4/00 տո-
կոս կը բանի որ կը բարգոյնի
գրուածագիրս վրայ։
— Պոլսոյ Պէրպէրեան վարժարա-
նի նախկին չըմանաւարտներէն Տ.
Մարտիրոս Նուրբազեան, Ժընէվի
գիտութեանց Համալսարանին ըն-
թացքը աւարտելով, գիտութեանց
մէջ Տիքթորութեան վկայականն
տալով է։ Երկուր ալ յայտնաբեր
եղիւր չոր բոյսերու հաւաքածոյ մը
կազմել և յետոյ վերագաւառել Պո-
լիս։
— Խարբերդի կառավարչին օգ-
նական Տօղրամաճեան Ստեփան
Էֆէնտի 2,500 զրչ. ամսականով
հանգստի կոչուել է։
— Վեհափառ Հայրապետը ամ-
սոյս սկիզբին Թիֆլիս ժամանելով
ընդունուել է քաղաքին բարձրա-
տիճան պաշտօնէութեանց կողմէ։
Հայրապետը իջած է Թիֆլիսի ազ-
գային Առաջնորդարանը որ քանի
մը օրեր մնալէ յետոյ կրկին մէկ-
նած է։
— Ցաւելով իմացանք թէ Մասիս
շարժականութիւն ծանօթ խմբագիր

Պ. Տիգրան Արփարեան ձերբակա-
լուած և թերթին ալ խափանուած
է։ Պատճառները անծանօթ են առ-
այժմ։
Վերջին պահուն ալ կ'իմանանք թէ
Պ. Տիգրան Արփարեան աքսոր-
ուած է, նոյնպէս Աւետիս Գօսա-
նեան անուն ծանօթ հայ միւլ որ
քանի մը օր առաջ ձերբակալուած
է եղբի, անյայտացած է։
— Ինչպէս ժամանակին գրած
էինք, Գարսի հայոց դպրոցական
կառուածներուն Ռուս կրթական նա-
խարարութեան կողմէ գրաւուած ըլ-
լալուն դէմ տեղւոյն Առաջնորդ Գեոր-
Եղիշէ Վրդ Մուրատեան բողոքած
էր. այժմ Ռուսահայ թերթերէ կի-
մանանք թէ կառավարական Սենա-
տը (ծերակոյտ) հայ առաջնորդին
բողոքագիրը մերժել է, դիտել տա-
լով թէ այդ կարգի ինքիւրներ ըստ
բարձրագոյն հրահանգի, պէտք է
դատարաններու միջոցաւ վճռուին։
— Ռուսիոյ հանքային բարձրա-
գոյն վարչութեան կողմէ իբր հան-
քութեան մասնագէտ Բարիդի Յուզա-
հանգէսը զրկուած էր Տ. Գ. Տիգ-
րանեան։ Կիմանանք թէ յիշեալը
Յուզահանգէսի վարչաթիւնէն ոսկիէ
շքադրած ստացած է ի վարձատ-
րութիւն իւր մէկ քանի գնահատե-
լի գործերուն։
— Թիֆլիսի նահանգական դա-
տարանը հաստատել է Տիգր Գրի-
գոր Միրզայանցի կտակը, որով 90
թոշակաւոր աշակերտներ պիտի ու-
սանին Ռուսիոյ բարձրագոյն վար-
ժարաններու մէջ։
— «Վեսելո» հայ դերասանական
խումբը այս գիշեր կըսկսի իր ներ-
կայացումները տալ «Սանդրա»
թատերադրահին մէջ։ Խումբը այս
անգամ իր ծրագիրը ճոխացուցած
կերելի. որովհետեւ տրամէ ու
կատակերգութիւններէ զատ պա-

րեր ու երգեր ալ պիտի ունենայ։
Բայց մեզ փափաքելի էր որ խում-
բը լուրջ ու հրահանգիչ տրամեն-
րու աւելի ուժ տար քան թէ թե-
թեւօրիկ զաւեշտներու ու երգե-
րու։
— Տեղւոյս «Աղկանց կրթարա-
նը» փոխադրուած է Սագալը չէշ
մէ, հին զօրանոցին դէմը թիւ
1115։
— Յառաջիկայ երկուշաբթի 18
Սեպտ. տեղւոյ Ս. Մարգիս եկեղեց-
ւոյն մէջ հանգուցեալ բարերար
Գրիգոր Զանչեանցի համար յատուկ
պատարագ մատուցուելով, հան-
գստեան պաշտօն պիտի կատարուի։

«ԻՐԱՆԻՆԻՔ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Ս. Յաջեան. Իպիսայիլ — Մարտիրոսը
չեկաւ ձեր գրածը վճարելու, ուստի
ուղարկի մեզ զրկեցէք։
— Խաչիկ Գեորգեան Իպրաիլ.— Ճիշդ
13 1/2 ամսոյ բաժնեգիրն կը պարտիք
մեզ, որուն համար միայն բուլի 5 ու
կէս Փր. վճարած ենք. դուք ինչո՞ւ չէք
վճարել ձեր պարտքը։
— Հետեւեալ բաժնեգիրները ստա-
ցած ենք
Յ. Գ. Քէօստէնտիլ 10 Ձր.
Յ. Ժամ. Մաչին 7 »
Կ. Մար. Ֆիլիպուրկ 13 »
Գ. Սէօկ. Սամօքով 7 »
Է. Ս. Ռուման 7 »
Գ. Ս. Թրնովա 15 »
Ս. Ած. Օսմ. Բազար 5 »
Թ. Կիր. Պուքրէշ 15 »
Պ. Ս. Այեօլու 9 »
Ճ. Տ. Քէօստէնտէ 7 »

ՇՈՒՄԼՈՒՑԱՆ

Տիւնքի կիւն Թէքրար թէէն-
սիւֆէ շայան պիր հալ վուգու պուլ
մուշ տուր քիլիսէմիդին հալլուուն
տա։
Ապշամ Ժամընտան սօնրա Տէր
Օհան Մանդակունի. Գ Սողոմոն

պի աշն միակ հաստատութիւնն ու յիշատակը, որ
իւրեք այն ճոխ քաղքի մէջ, միեւն ծանօթ է. ու
իւրեք հոգի իւրը, յիշատակներու համայն թեւերով
կը վերացնէ, կը տանի դէպի Հայրենիքը, դէպի Ի-
րանի հայրենի գիւղի տաճարն ու դէպի Միգրելիա-
տարու փղակերտ կաթն գիւղէն. ու ըսելով բարե-
պաշտ ժամերնեւրոյ նման, տաճարի ալ կողմը,
փոքրիկ խցիկի մէջ գեւեղուած, փրկելի արծաթա-
պատ ու ծեղուկ պատկերին կը դիմեն. իրենց աշ-
րող սրտի պէս վառուած ջուրտակ մը մոմերը մո-
մակալին վրայ կը փակցնեն, աչքերնին այդ խոր-
հրատար պատկերին յառած, ձեռքերնին բազկատա-
րած իրենց սրտի խորքէն կ'աղօթեն ու կ'արտա-
տեն։
Եկեղեցիէն դուրս, գաւառացի ժամկոչին կ'եր-
թան հասկնալու, թէ Գուրգէնը դպրոց դնելու հա-
մար որո՞ւ պէտք է դիմել։ — «Փափաղեան էֆէն-
տիւն» կը պատասխանէ ժամկոչ աղբարը։
Բաւական սպասելէ վերջ, վերջապէս. կուգայ
Ս. էֆէնտի փափաղեանը. իր պերճ դիմադիւծը ու
փառահեղ երեսոյթը, տեսակ մ'անդիտակից երկիւղ
ու սրտի փափախում յառաջ կը բերէ այդ երկու
միամիտներու մոտքին, սրտի տարապայման յուզու-
մով կը մտնեն Տնօրէն էֆէնտի սենեակը։
Սրտին խոնարհումով մը գլուխ կուտան, ու
ձեռնկապ կը կայնին անոր գիմաց։
«Ինչ կուզէք, կ'ըսէ Տնօրէն էֆէնտին։
— Մտաւ նմ հրամանաւոր, էֆէնտի. այս ար-
դան վարժատուն դնել կուզեմ. եկել եմք քիչ մը
խնդրեմ անելու, որ հրաման տա, տղան կարգայ-
կարգաւ շատ հալէս ունի։

— Հիշ գրել կարգալ գիտէ, ուրիշ տեղ կարգա-
ցած է։
— Մեր գիւղի վարժատուն երեք ձմեռ կարգաց-
եա Պոլիս եկայ. զինքն ալ հետո բերի. դպրատուն
դնեմ. ես պիտի աշխատեմ զինք պահել որ տղան
կարգալ սովորի, մենք կարգալ գրել չենք գիտեր,
համալ ենք։ Պէտքի մեր տղան բան մը սովորի, մե-
զի պէս համալ չեղնի, կտոր մը ուսնաթ խաց ու-
տէ։
— Շատ ազելի, կ'ըսէ Տնօրէն էֆէնտին, բայց
դպրոցի չըջանի ժամանակն անցած է։ Ձեր տղան
պէտք էր երկու ամիս առաջ բերէրք դպրոց որ,
նոր կարգի մէջ մտնէր։
— Մտաւ նմ հրամանաւոր էֆէնտի, կ'ըսէ Հո-
րեղբայր Շահէնը. միգրի պէս մարդ աղպէս չըր-
ջան միջան չգլտեր, կը խնդրեմ որ մեր խնդրքը
կատարես։ Մենք շատ բարակ խաւսներ չենք դի-
տեր։
Տնօրէն էֆէնտին իր ծանօթ հեռատեսութիւնով
ու ուղիղ գաղափարութեամբ՝ այն կարգ մը գոռոզ ու
կոկոզավիղ աղաներու կամ տնօրէններու չէր նմա-
ներ։ Ինքն արդէն բաւական տարիներ Զաւաթիոյ
եկեղեցւոյն եւ դպրոցի Տնօրէնութիւնը վարելով,
ու այդ եկեղեցիին ամենէն շատ Հայաստանցի դա-
րիպներու յաճախատելին ըլլալուն մօտէն բաւա-
կաւ սերտած էր այդ դժբախտներու կեանքը. այդ
պարագան նաեւ հայրենասիրութեան ու ազգասի-
րութեան զօրաւոր ազդակ մը եղած էր անոր։ Ա-
ռանց երկար բարակ ձեւակերպութեան, պարզ ըն-

թերցմամբ մը Գուրգէնի կարողութիւնը հասկնալէ
ետք. «Շատ լաւ, կ'ըսէ, այսօրու ընէ ձեր տղան ալ
մեր դպրոցի աշակերտն է, մենք վարժատան հա-
մար դրամ չենք ուզեր, միայն թէ՛ դուք իր ու-
տելիք, հագնելիք ու գրքերը հոգացէք։
— Շնորհակալ եմ, կ'ըսէ Հորեղբայր Շահէն,
միեւն իմ եղբոր տղային դասեր լաւ սովորեցուցէք
եւ քրտինք կը թափեմ, բեռ կը կրեմ եւ գիւնք կը
պախեմ (պահեմ)։
Հորեղբայր Շահէն իր շնորհակալութիւնը կըր-
կին եւ կրկին յայտնելէ վերջ կը մեկնի դէպի
մաքառատուն. Փափաղեան էֆէնտին Գուրգէնը ա-
ռաջնորդելով, դպրոցի մեծ սրահն կը տանի, ու
կը գտնուին Պոլսեցիներու հետ խառն Հայաստան-
ցի ուրիշ աղաքներ ալ։ Գուրգէնը դպրոցի դաստի-
արակին յանձնելով, կը յանձնարարէ յարմար
կարգի մը մէջ զետեղել։ Պոլսեցի աղաքները Գուր-
գէնը տեսնելով, իրարու ականջի կը փսփսան «ալ
սանա պիր խըմպըլ տահա»։

ՂԱԶԱՐՈՍ Պ. ՆԱԶԱՊԵՏԵԱՆ
(Շարունակելի)

Գուրգէնի կարողութիւնը հասկնալէ
ետք. «Շատ լաւ, կ'ըսէ, այսօրու ընէ ձեր տղան ալ
մեր դպրոցի աշակերտն է, մենք վարժատան հա-
մար դրամ չենք ուզեր, միայն թէ՛ դուք իր ու-
տելիք, հագնելիք ու գրքերը հոգացէք։
— Շնորհակալ եմ, կ'ըսէ Հորեղբայր Շահէն,
միեւն իմ եղբոր տղային դասեր լաւ սովորեցուցէք
եւ քրտինք կը թափեմ, բեռ կը կրեմ եւ գիւնք կը
պախեմ (պահեմ)։
Հորեղբայր Շահէն իր շնորհակալութիւնը կըր-
կին եւ կրկին յայտնելէ վերջ կը մեկնի դէպի
մաքառատուն. Փափաղեան էֆէնտին Գուրգէնը ա-
ռաջնորդելով, դպրոցի մեծ սրահն կը տանի, ու
կը գտնուին Պոլսեցիներու հետ խառն Հայաստան-
ցի ուրիշ աղաքներ ալ։ Գուրգէնը դպրոցի դաստի-
արակին յանձնելով, կը յանձնարարէ յարմար
կարգի մը մէջ զետեղել։ Պոլսեցի աղաքները Գուր-
գէնը տեսնելով, իրարու ականջի կը փսփսան «ալ
սանա պիր խըմպըլ տահա»։

ՂԱԶԱՐՈՍ Պ. ՆԱԶԱՊԵՏԵԱՆ
(Շարունակելի)

Պայանքներն վե Եկեմի միտերըրիսիմիդ
Պ. Հ. Գեղտիմայեհիան էֆենտիլեր
Եկեմիկերիլէ գոնուլաքաա Ի.
քէն, վառնատան թէգտէ կելմիշ
պիրիթիյար զարիպ (պանդուխտ)
պունկարա Եազաշարադ սէֆիլ հա
լինի թագաթիմ Իտեր: Պունկար պի.
րէր սառադա վերիպ սէֆիլի Եոլա
քայալըրըր սըրատա՝ Տէր Խորէն
Եկեմիշի Եանկըրընա վէ ֆագիրէ
Խիթապէն թէսէլի Եերինէ պաշ.
լար պիր թագըմ թէճնիս քէլամ.
լար թէքէլիւմէ, վէ Իշ պու թէ
քէլիւլէրին արապընա քիլիսէյի
տէ գարըշտըրարաք տէր քի «պի-գ
տէ Աւետարան օգուհօրուդ ամա
կէլիպ տինէյէն Եօգ: Պունիս ճէ
վապէն զապալը ֆուգարէ տէր քի
Տէր Հայր, պունկար (Եառապաշպ)
փոթիքէսթ մի տիրէր քի Աւն.
տարանը թանըմայօրլար» տէր տէ
մէգ հէմէն Տէր Խորէն «վալ սէն
պանա փոթիքէսթ տէյօրսուն».
պաշար Եոմըր ք վէ պատսօն իլէ
սէֆիլ առաժը տէյօմէյէ, աղղըն-
տան չըգանը տա գուլաղըր Իշիթմէ
էրէք, վէ պէօլլէ տէվամ էտէրէք
սօքաք ք. փուսունտան տըշարը
թար:

Իշ պու մէնղարէյէ Խապաթ օլան.
լար սաքընտըրլար Իշիւն միւտա.
Խէլէ Եթմէլլէր Խէտէ, տէյօլլէն
առաժը պու փափաղա քարշը հիշ
պիր հաքարէթմէ պուլունմատըղը-
նը թաաաթի Խտէրլէր: (*)

Շումնա 10 Ուեպտ. 1900

ԻԽԹԱՐ

Ապօնէլէրիմիդին պիլա թէէլիւր
պօրըլարըն կէստէրմէլէրի րէ-
ճա օլունուր: Կտգէթա պէտէլի
փէլին էօտէմէք գայիտէի ումու
միյէտէն տիր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ
ԲՕԼԻԹԻՔԻՅԷ

ԹԻԻՐԻԱ

Աճէմ Շահըն գապուլ իթմէք
վէ Սթանպուլա գաաար րէֆագաթ
Իթմէք Իշիւն Սթանպուլ Աճէմ էլ-
չիսի մայէթի իլէ վէ Սուլթան
Թարաֆընտան պիր հէյյէթը մախ
սուսա, Խուսուսի պիր թրէնլէ
Պիկըրատա կիթմիլլէր: Պունկար.
աուն մաաաա պիրէր հէյյէթը մախ
սուսաաա Շահը գարշըլամադ Ի.
չիւն Էտիրնէտէ վէ Մաքրիքէյօյտէ
պուլընաճաք տըր:

Շահ Սթանպուլա վիսուլինտէ
յիրքէճի սթաաիօնընա Խնմէյուպ
Մաքրիքէյօյ վէ Եախօա սայիր
պիր սթաաիօնա Խնմէք անաէն
Մարալա մախսուս սանտալար իլէ
Սուլթանըն Իզգէտտին վաքօրընա

(*) Օլ մէնղարէտէ հաղըր պուլունան
զաթլարաքազ Հոգաբարձու վէ Տնօրէն
օլտըղլար հալտէ, հաքըր պիր թէճա-
վիլաթա միտախիլէ Իթմէլլէրիճաի
Թէաճուպ տըր: ԽՍԲ.

Կիրուպ, անիւյա Տօլմա Պահճէ
սարալընա կէլէրէք Երլարդ քէօշ
Կիւնէ կիտէճէք տիր: Սթան-
պուսա պու Խուսուս Իշիւն գայէթ
պէօլլէք հաքըրըղլար կէօրիւմիշ
տիր:

Շահ Սթանպուլա թէքար
Բէշթալա տէօնիւպ օլաաա Իքի
Կիւն տահա գալտըգտան սօնրա
Բուսիտան կէշուպ, Թէճընան
Կիտէճէք:

— Էլմիքի Էլմէրիս նամ Եու-
նան Իսթիլալ գամիթէսի Իշիւն լա-
րա թօրլանըրլօր վէսիլէսի իլէ
Ստանպուլա պիր չօք Եունան.
լըլար տէրտէսթ ու հապս օլընմըշ
լար:

Եունան սէֆարէթի մապահաթ
Կիլգարըր Պապը Ալիլէ միւրաճա-
աթլօ: չիտտէթլէ չիքալէթմէ պու
լունմուշ տըր:

Թալմիկ կապէթմաքըն պէյանընա
նաղարէն ճիլիւս Կիւնէրինտէ
Սալթանը Էօլտիւր Էք Իշիւն հա
ղըլանան Խաֆի գօմիթէի գաաադ.
լալան Սալթանըն հէքիմէրինտէն
Աւաքիմ փաշա օլմուշ տըր: Թէվ
քիֆ օլընտըլար պէյինտէ Իքի պէօ
լիք մէմուր 180 քիլի վէ Իքի Իմամ
զէվճէսի պուլունըլօր, թահգիգաթ
վէ թէվգիթաթ էլան տէվամ իթ.
մէքտէ տիր:

— Ստանպուլա Խաա քէյօյտէ ֆի-
րի փաշա տէնիլէն Եահուտի մա-
հալլէսինտէ գալէթ պէօլլէք պիր
Եանկըն գուհուր Խտէրէք 200 գա-
տար էվ վէ տիր քիւն Եանմըշ տըր:
Պունկարտան 10ը Բոււ 15 Թիւրք
6ըսըտա Էրմէնի էվլէրի օլուպ պա-
զը գալանլար Եահուտիլէրէ մախուս
Իմիշ:

— Սալթան նէշը օլընտէ Սան-
ճաք զաքէթաաք: Սալթան Համիտ
Թահաա չըգալիտէն պէրու Թիւրք.
քիւնըն շալ իթմէլի մէմլէքէթ.
լէրի վէ նա ֆուլարըր սուրէթը
աթիլլէտէ կէօթէրմէքտէ տիր:

Պօստա	1,750,000	քիշի
Արնապուտըր գ.		
տան պիր գըւմ	80,000	»
Սըրպա վէրիլմիշ	160,000	»
Պիկ.վէ Շ.Բոււմիլի	3,864,000	»
Թէսալիա	311,000	»
Կիրիա	300,000	»
Քըպըրը	140,000	»
Պաթոււմ Կարս	500,000	»
Սըսըր	10,000,000	»
Թունուլ	1,500,000	»
Տօպրուճա, Պէսար.	500,000	»
	18,874,000	»

Պունկարտան մաաաա Սերպիա
Բոււմանիա վէ Գարա տաղ պիւս
պիւթիւն միւթաթիլ օլտուլար:

ԹՐԱՆՍՎԱՆԱ

— Դէնէրալ Բօլ Գարիւ չիտտէթ
լի պիր հիւճիւմտէ սօնրա Հէք.
տորսըրլօր չէհրինի զապթ իթմիշ
տիր:

— Մ. Գրիւկէր վէ Պօէր մէմուր
լարը Բրէգորիտան չըգար Իքէն
ուււււ տաիրէլէրտէ պուլունան էվ
րազըրէսմիլի, գէֆթէրլէրի գայտ
լարը պէրապէր կէօթիւրմիլլէր:
Ինկիլթէրա տէօվլէթի պու սէպէպ
տէն Մ. Գրիւկէրին վէ պէրապէ:

Իրնտէ պուլունանլարըն էշալարը-
նը արաւաղըր Բօլթուկէզ հիւքիւ.
մէթիւնէ թէքլիթ տէ պուլունաճաք

ՍԵՐՊԻՍ

— Գրալիցա Տրակիւսալ Իհիթա
օլընտէ մուրասաա Շէֆաքաթ նը-
շաւընը կէօթիւլէն Նաարըր փաշա
Պէլկրատա փաշը օլապ, Գրալիցա
լա նըշաւը վէ Գրալատա Սուլթա
նըն պիր մէքտուպունու թագաթիմ
Իթմիշ տիր:

— Գրալըն էմրի իլէ պունտան
պէօլլէ Սիպ.24 Գրալիցանըն վէլա-
տէթի կիւնիւ օլտըղընաաա միլլի
Եօրթու աաա օլընաճաք:

ՉԻՆ

Պունտան էվլէրի նիւսիւմիգտէ
Ալման Խարիճիլէ նէգարէթիւնտէն
Չին գարըշտըրլարընա սէպէպ օ-
անլարը Էճնէպի գօմանտալարընա-
թէսիւմ օլմայընա սուլհ միւգաք-
քէրէսինէ պաշանլարընա՝ զը պիլ-
տիրսիշ օլտուլ գուտու Եապմըշ Խտիր:
Պու տէֆի ալընտէ հափաթիւրէ
նաղարէն Ա.սուրիա Իթալիա վէ
Ֆրանսա տէօվլէթլէրի Ալմանիւնըն
պու թէքլիթիլի գապուլ իթմիշլէր:

Տիկէր թարաֆտա Մ. Ամրի-
կա հիւքիւմէթի Ալմանիւնըն թէք-
լիթիւն գարըն օլարադ, Չին գր-
կըլարընը թէքլիթ Խտէլլէրի ճէգա-
լամադ վաղիթէսինի Չին հիւքիւ-
մէթիւն Իհալէ իթմէք թէքլիթիւն
տէ պուլունմուշ. վէ Խիլիլթէրա տա
Խի Մ. Ամրիկանըն պու թէքլիթի
նէ րաղի օլմուշ տըր:

— Լօնտրատան Սիպ. 25 թարի.
Խի Իլէ վէրիլլէն պր թիլէկրաֆա
նաղարէն Ռուսիա Մանչուրիալը
Ռուս Իմպէրաթօրլընա պիրլէշ-
տիրմիշ տիր:

Շիմաի Չինին Խուրէսի Բրէնա
Դուան կիպի էն պէօլլէք ֆէսաա.
ճըյա Իհալէ օլընտըր հուտէ, ո-
նունլէ տէվլէթլէրին միւգաքէրէյէ
Կիրմէսի միւթիւնիպ կէօրիւնիյօյ:
հապաւքի պիր թէլէկրաֆ հափա-
տիսինէ կէօրէ, Մ. Ամրիկա էլ
չիսի Չին վէ Ամրիկա պէյինտէ
սուլհ Իշիւն միւգէքէրէյէ Կիրիշմէ
լէ վէ Չին իլէ տիկէր տէվլէթլէր
պէյինտէ թէվաաիլթ (միշնորգիլ)
Իթմէք Իշիւն Նիւսիւրքտան թա
լիմաթ ալմըշ, Էիլի պու հափա-
տիսաթ իհսմէն թաաաթիլ օլունուր
Խաշ, Չինտէ էն պիօլլէք միւշքի-
լաթ պունտան սօնրա չըգաճաք
տըր:

Իշիլէ տէօվլէթլէր պէյինտէ քի
պու թիթիֆաքըղըրտան Չին Իմ
բէրաթօրիցաաք ֆըրսաթ պուլա-
րադ, էճնէպիլէրէ վէ Խիլիլթիւնլա
րա էն պէօլլէք տիւշման պուլու-
նան Բրէնա Դուանը Միլիսի Խա-
ա րէյիս վէ Իմպէրաթօրա սէր
քիտիլպ թալին իթմիշ տիր:

— Մալէշալ վալտէրլէ Շանկա-
լա գաաըլ օլուպ անտէն Դաքուլա
Կիթմէք Իշիւն հարաքէթ իթմիշ
տիր:

— Ճաբոնլըլար պիր ալալ աաի-
լէր Իւգէրինէ հիւճիւմլէ տաղըթ.
մըշար: Ալման, Բուս վէ Ֆրան-
սըղ աալիլլէրիտէ Բէյոտանք գաղէ-
լէրինի զապթ իթմիշլէր:

— Քանդոնտա Խարիսթիանլարա
գարըն նիւմալիլլէր էլան տէվամ
Իթմէքտէ օլուպ, Սանկիւի վի-
լալէթիւնտէքի Եերի Խարիսթիան.
լարըն մալլէրինի Եալմալա վէրմիշ
լէր վէ Գալթիլիկ քիլիսէլէրինտէ
Եաքմըշլար:

— Չին Իմպէրաթօրիցաաք պիր
ֆէրման չըգարուպ, պունտան սօն-
րա Բէքիլի թէքլէրէ Հիւան Ֆու-
շէհրինի Բալթալիլթ թախսի օլըն
տըղընը Խաշ իթմիշ տիր: Իմ-
բէրաթօրիցա վէ մայլէթի չիմաթ
մէքլէր չէհրտէ պուլընըրլար:
Չինտէն ալընտէ Խապէրլէրէ նա
զարէն Բուէնա Դուան պիր էմրա
մէ նէշիլ իլէ. Իմպէրաթօրիւնըն
տիւվլէր էճնէպիլլէ գարըն հարպ
տէվամ Խաշ հէկիլի պէյան իթմիշ
տիր:

ԹԱՏՐՈՆ ՍԱՆԴՐԱԼ

Վէսէլօ Խոււմըր Խի Ներկալապուսն
րու շարքը պիտի սկսի ապրիլունէ
«Թաաարոն Սանդրալի» մէջ. Ներկալա
ցուլիլթ Խաշնէ «Սաաանին Չաքը»
Եգերիք 3 արարուաւ. Երգ Եւ Տուէթ-
թօ Տկ. Լիլալի կոզմանէ, Պարիք Եւ
Աքրօպաթ Օր. Գաթիլիալի Կոզմանէ:
Սիրոյ Գաղտնիքը, ծիւղաղալար Կա
աալալաղ 3 արարուաւ Ա. Պէնլա-
նի Եւ Խաթիլ կոզմանէ:

ԹԻԻՋԱՐԻՅԷ

ՁԱԽԻԼԷ

ՊՈՒՂՏԱՑ		
Վալոն.	51/55 լի Էք.	6.90/7.70
Արապա	50-58 լի Էք.	6.—10.40
Ա.ԲԱ		
Վալոն	100 քիլ.	8.20/8.40
արապա	38-47 լի Էք.	4.20/6.60
ԵՈՒԼԱՑ առապա		3.—/4.40
ՅՈՍՈՒԼԻԱ 100 քիլօր		16.—/21.—
ՁԱՎՏԱՐ		6.40/7.—
ՏՈՐԸ		5.—/5.60
Կր.նտէ	800/1000 արապա կէլմէքտէ	
տիր.	վէ վալոն 10/15	
Վալոն մուամէլլէրի ալթուն ֆրանք- է, արապա կիւմիլլէ:		
Մալլար Եաշ օլուրսա, ֆիլաթտան պէօլլէք ֆարգ խիյօր:		

ՊԱԳԱԼԻԷ

Վարնա Բիաղաաընտա պազալիլէ մալլէրին պու. Կիւնքի ֆիլաթթ, ալ- թուն ֆրանգ իլէ:		
ԳԱՎԷԷ		1.95/2.—
Շէֆէր. — (Բէլլէ) քիլօ	60.—/61.10	
» (Բէլլէ) սանտըր	31.50/32.	
Բիրիւն. — Ճաբոն չու-		
վալը		40./41
Բիրիւն. Ֆիլիպէ չուվալը	40/41.50	
Բիրիւն. — Խիլլ.	28.50	
» Բիլլօն	51/52	
ԿԱՁ. — Սանտըր		8.—
Չէթիւն ԵԱՂԸ. — քիլօ	1.20/1.35	

ԲԱՍԻԳ

Վարնա մաղաղալարընտա Իլիթ աաթըլարը.		
Ինկիլիկ Բիլլիկ Ն.	8/14	13.50
» Ն.	18/24	15.—
» »		
Եերիլ Բիլլիկ Ն.	8/14	12.50
Չիլ Բալուր Էօգա		2.35
Եէնի մախուլ աղ օլտըր սէպէպլէ, վրաղաա Իլիթ ֆիլաթթլար Եէնիտէն արթմըշ տըր:		

ՍԱՐԱՑԻԷ

Նաբուէն 22 ֆր. 30 սանթիլ
Օսմ, Լիւրաք 22.85 ֆր. ալթուն: